

ပြင်ဆင်ရေးလမ်းကြောင်း

(ပြည်သူ့အာဏာဂျာနယ် အမှတ် (၄၀) ဆောင်းပါး)

နိုင်ငံတကာအလုပ်သမားလှုပ်ရှားမှုနှင့် ပြည်သူ့တော်လှန်ရေးတွေ့ရုံသမိုင်းမှာ တည်ရှိနေတဲ့အနေအထားတွေကို တော်လှန် ပြောင်းလဲမလား၊ ပြုပြင်ပြောင်းလဲမလား ဆိုတဲ့အယူအဆနှစ်ရပ်ရဲ့အတိုက်အခံဖြစ်မှုဟာ မကြာခဏ ရှေ့တန်းရောက်ခဲ့ပါတယ်။ တိုက်ပွဲကြီး၊ တိုက်ပွဲငယ်၊ အစချီတဲ့တိုက်ပွဲ၊ အဆုံးအဖြတ်တိုက်ပွဲ၊ နေရာတကာမှာ ရင်ဆိုင်ရတတ်ပါတယ်။ မဆန်းတော့ဘူးလို့တောင် ပြောရမလို့ဖြစ်နေပါပြီ။

သမိုင်းသဘောပြောရရင် ဓနရှင်လူတန်းစားကပဒေသရာဇ်လူတန်းစားဆီကအာဏာကို သိမ်းယူတဲ့ ဓနရှင်တော်လှန်ရေးတွေဆိုတာ ဓနရှင်လူတန်းစားတခုတည်းက ဆင်နွှဲခဲ့တာမဟုတ်ပါဘူး။ အဲဒီတုန်းက စတင်ပေါ်ပေါက်နေပြီဖြစ်တဲ့ အလုပ်သမားလူတန်းစားနဲ့ လယ်သမားတွေလည်း ပါဝင်ပါတယ်။ ၁၇၈၉ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လ ၁၄ ရက်နေ့တုန်းက ပြင်သစ်တော် လှန်ရေးကြီးမှာ ဘာစတီးလ်ထောင်ကြီးကို ဝင်စီးကြတာဟာ အလုပ်သမား၊ လယ်သမားနဲ့ မြို့နေဆင်းရဲသားတွေဖြစ်ပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ ဘာမှမကြာလိုက်ဘူး။ အရင်းရှင်စနစ်ရဲ့ လူတန်းစား ဘက်လိုက်မှုဒဏ်ကိုခံကြရတဲ့သူတွေက အရင်းရှင်စနစ်ကိုတွန်းလှန်ဖို့ အဲဒီထက်ကောင်းမွန်တဲ့ လူ့အဖွဲ့အစည်းတရပ်ကို ထူထောင်ဖို့ စဉ်းစားကြတဲ့အခါကျတော့ မတူကွဲပြားတဲ့ စဉ်းစားမှုတွေ ပေါ်လာပါတယ်။ ဒါဟာ မာ့ကစ်ဝါဒ-ကွန်မြူနစ်ဝါဒလို့ ဝီပီပြင်ပြင် မပေါ်ပေါက်သေးခင်ကာလပါ။ ဒီတော့ လူထုအုံကြွမှုကြီးတွေ၊ တော်လှန်ရေးတွေဖြစ်ပေါ်လာရင် လူတန်းစားခံယူချက်အသီးသီးကို ရောင်ပြန်ဟပ်တဲ့အယူအဆကွဲလွဲမှုတွေ ပေါ်တတ်တယ်ဆိုတာ မေ့တာပဲလို့ပြောရတော့မှာပါ။

ဒီတော့ ၁၉၃၈ခုနှစ်က ဆိုရှယ်လစ်စနစ်-ဆိုရှယ်လစ်လောကထူထောင်ရေးကို အမျိုးမျိုးအဖုံဖုံ စဉ်းစားကြသူတွေထဲမှာ အထိအခိုက်အနာအကျင့်ခံခဲ့ရသူထူထောင်ရေး၊ ဘယ်သူနဲ့မှ ကဏ္ဍကောဇမဖြစ်ရေး၊ လူ့ဘောင်သစ်တခုကို ရှော့ရှော့ရှုရှု ထူထောင်ရေး စတဲ့ အယူအဆတွေအမျိုးမျိုးပေါ်လာခဲ့ကြပါတယ်။ တည်ရှိနေတဲ့စနစ်ကိုပြုပြင်ပြောင်းလဲယူလို့ရမယ်ဆိုတဲ့ အယူအဆတွေလည်း အသွင် အမျိုးမျိုးနဲ့ ပေါ်ခဲ့ပါတယ်။

ဆိုရှယ်လစ်ဝါဒသမိုင်းမှာ အစိုးရပေါ်ခဲ့သူတွေထဲမှာပါဝင်တဲ့ ဖူးရီးယားနဲ့အိုဝင် (Charles Fourier and Robert Owen) တို့ရဲ့အယူအဆကို မာ့ကစ်နဲ့အိန်ဂယ်တို့က စိတ်ကူးယဉ်ဆိုရှယ်လစ်ဝါဒဖြစ်တယ်လို့ ထောက်ပြခဲ့ကြပါတယ်။ ဒီလို ပြောရတဲ့အခါက အကြောင်းရင်းကတော့ သူတို့နှစ်ဦးဟာ သူတို့မျက်စိအောက်မှာတင် အရှိန်ရလာနေတဲ့ အရင်းရှင်စနစ်ကြီးရဲ့ ဆိုးဝါးမှုကိုတွေ့မြင်နိုင်ကြပေမယ့် ဆိုရှယ်လစ်စနစ်အတွက် တော်လှန်ရေးမပြောနဲ့ ပြုပြင်မှုတောင်မလိုပဲ(ဘဲ) ကိုယ့်ဖာသာ သီးခြားလူ့အဖွဲ့အစည်းလေးတွေ တည်ထောင်ပြီး နေထိုင်သွားရင်ရတယ်လို့ ဆိုခဲ့တာကြောင့်ပါပဲ။ အိုဝင်ဆိုရင် သူပြောတဲ့ဆိုရှယ်လစ်ဝါဒဟာ အထက်တန်းစား၊ အောက်တန်းစား၊ သူကြွယ်၊ သူဆင်းရဲတွေအတွက် အကျိုးရှိစေမှာပါလို့ရေးခဲ့ပါတယ်။ သူကသူ့ရဲ့အဓိက ရေးသားချက်တွေကို“ဝီလျံအရှင်မင်း မြတ်ထံသို့”ဦးတိုက် ရေးလေ့ရှိပါတယ်။

လီနင်နဲ့ထိပ်တိုက်တွေ့သူတွေထဲက ဘန်းစတီန်း(Bernstein) ရဲ့နောက်လိုက်များကျတော့ သူတို့ကိုယ်သူတို့ “ပြုပြင်ရေးသမား” (Reformists) လို့တောင် မပြောရဲလို့ ပြန်လည်ပြင်ဆင်ရေးသမား (Revisionists)လို့ ကိုယ့်ကိုယ်ကို နာမည်ပေးခဲ့ကြပါတယ်။ သူတို့က ရှိနေတဲ့အယူအဆတွေကို တော်လှန်ဖို့နေနေသာသာ ပြုပြင်တယ်လို့တောင် မဖြစ်ဝံ့လို့ ပြင်ဆင်တာပါလို့ သမိုင်းရေးသူတွေက ရေးကြပါတယ်။ လီနင်ရဲ့လက်ထက်၊ ၁၉၂၀ ခုနှစ်မှာ တတိယအင်တာနေရှင်နယ်ကိုခေါ်ဆိုတော့ လီနင်က “ကွန်မြူနစ်အင်တာနေရှင်နယ်ထဲ ပါဝင်ရေးအတွက်သတ်မှတ်ချက်များ” (Terms of Admission into Communist International) ဆိုတာကို ရေးခဲ့ပါတယ်။ အဲဒီအထဲမှာပါတာတချက်က- “တတိယအင်တာနေရှင်နယ်ကို ထောက်ခံသူများဟာ သူတို့လက်လှမ်းမီရာ စင်မြင့်မှန်သမျှ- သတင်းစာဂျာနယ်၊ လူထုစည်းစေးပွဲ၊ အလုပ်သမားသမဂ္ဂ၊ သမဝါယမ အဖွဲ့အစည်းတွေ-မှာ ဓနရှင်လူတန်းစားကိုသာမက သူ့ရဲ့အပေါင်းပါဖြစ်တဲ့ ပြုပြင်ရေးသမားအသွင်မျိုးစုံကိုလည်း စနစ်တကျနဲ့ မပြတ်ဖွင့်ချရမယ်”လို့ ရေးခဲ့ပါတယ်။

ပြောရရင် မာ့ကစ်နဲ့အိန်ဂယ်တို့ နိုင်ငံရေးလမ်းကြောင်းပေါ်တက်ခဲ့တဲ့အချိန်မှာ ခေတ်သစ်အလုပ်သမားလှုပ်ရှားမှုတွေ

စပေါ်နေပါပြီ။ သူတို့နှစ်ဦးဟာ သူတို့အရင် ပေါ်နှင့်နေတဲ့ စိတ်ကူးယဉ်ဆိုရှယ်လစ်စနစ်နဲ့ ဂျေကိုဘင် (Jacobin) လမ်းကြောင်း တွေကိုမလိုက်ဘဲ တော်လှန်တဲ့လမ်းကြောင်းကို လိုက်ခဲ့ကြပါတယ်။ တည်ရှိနေတဲ့ အဆောက်အအုံဟောင်းနဲ့ ရေလိုက်ခါးလိုက် နေသွားဖို့အယူအဆကို သူတို့က ငြင်းပယ်ခဲ့ကြပါတယ်။ သူတို့ခေါင်းထဲမှာ ပြုပြင်ရေးလမ်းကြောင်းကိုတောင်မှ သူတို့မထည့်ခဲ့ပါဘူး။ ၁၈၄၈ ခုနှစ်မှာထွက်လာတဲ့ သူတို့ရဲ့ကွန်မြူနစ်ပါတီကြေညာစာတမ်းရဲ့ ဝါးပုံနှစ်ပုံဟာ လုံးဝအသစ်ဖြစ်တဲ့ဆိုရှယ်လစ်စနစ်ကို မိတ်ဆက် ရှင်းပြထားတာဖြစ်ပါတယ်။ သူတို့ခေတ်အနေအထားနဲ့အညီ ချီတက်ရလမ်းကြောင်းသုံးကြောင်းအဖြစ် သူတို့တင်ပြခဲ့ တာက အလုပ်သမားလှုပ်ရှားမှု- တော်လှန်ရေးအသိနိုးကြားမှု-တော်လှန်ရေးရယ်လို့ ဖြစ်ပါတယ်။ တိုင်းပြည်အနှံ့ မှာ ကြံ့ခိုင်နေတဲ့ အယူအဆတွေလည်း မတူညီကြတဲ့သူတွေဟာ အလုပ်သမားသမဂ္ဂတွေပွဲ့ရင်းစုစည်းမိလာကြ။ ဒီကနေ တော်လှန်ရေးဆင်နွှဲကြမယ်လို့ထောက်ပြပါတယ်။

တကယ်တော့ လီနင်-စတာလင်တို့ရဲ့ ရှေးတော်လှန်ရေးဟာ ပါတီတည်ထောင်ကာစအချိန်ကစလို့ ၁၉၀၅ ခုနှစ် တော်လှန်ရေး၊ ပထမကမ္ဘာစစ်ကာလလို ပါတီအရှိန်ရလာချိန်၊ အောက်တိုဘာတော်လှန်ရေးအောင်ပွဲရကားနီး၊ ရကားစ၊ ရုဗြီးနောက် အဆင့်တိုင်းမှာ ပြုပြင်ရေးသမား၊ ပြုပြင်ရေးအယူအဆတွေနဲ့ ရင်ဆိုင်ခဲ့ရပါတယ်။ သမိုင်းကပြသခဲ့တာကတော့ ဒီဟာတွေကို အောင်မြင်ကျော်လွှားနိုင်မှ မိမိတို့ရဲ့အရေးတော်ပုံအောင်ပွဲခံတယ်ဆိုတာပါပဲ။

သမိုင်းတစ်လျှောက်မှာ နိုင်ငံတကာအလုပ်သမားလူတန်းစားလှုပ်ရှားမှုဟာ အနှစ်သာရအားဖြင့် ပဒေသရာဇ်၊ လက်ဝါးကြီး အုပ်-ခရီးအရင်းရှင်စနစ်၊ အာဏာရှင်စနစ်ဆန့်ကျင်ရေးဖြစ်တဲ့ ဒီမိုကရေစီရေးအတွက် တိုက်ပွဲဝင်နေကြတဲ့ လယ်သမား၊ အမှုထမ်း၊ ကျောင်းသား၊ မြို့နေဆင်းရဲသား၊ ဓနရှင်ပေါက်စလူတန်းစား၊ စာပေးအနုပညာရှင်များစတဲ့ အခြားသောအဖွဲ့အစည်းအဖွဲ့အစည်းအဖွဲ့အစည်း ပြည်သူတွေရဲ့ လှုပ်ရှားမှုတွေနဲ့ သဘောသဘာဝအရကိုပဲ တဆက်စပ်တည်းဖြစ်နေခဲ့ပါတယ်။ အောင်ပွဲရခဲ့တဲ့ တော်လှန်ရေးတိုင်းမှာ အလုပ် သမားလူတန်းစားဟာ အဲဒီတခြားမဟာမိတ်အင်အားစုတွေနဲ့ လက်တွဲတိုက်ပွဲဝင်နိုင်လို့သာ အောင်ပွဲရခဲ့တယ်ဖြစ်တယ်ဆိုတာကို တွေ့ရမှာပါ။

ဒီလိုဆိုတဲ့အတွက် ကွန်မြူနစ်တွေဟာ ပြုပြင်ရေးကို လုံးဝလက်မခံတာမဟုတ်ပါဘူး။ ကိုယ်က အာဏာရရင် ပြုပြင် ပြောင်း လဲသင့်တာကို ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှာဖြစ်သလို ကိုယ်အာဏာရမထားတဲ့ကာလမှာလည်း မှန်ကန်၊ သင့်တော်တဲ့ ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုတွေ ကို အားပေးထောက်ခံသွားမှာသာဖြစ်ပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ အုပ်စိုးသူတွေက သူတို့အာဏာတည်မြဲရေးကိုရည်ရွယ်ပြီး ပြည်သူလူထုကို မျက်စေ့လည်အောင်လှည့်စားတဲ့၊ သူတို့မပုန်ကန်အောင် မပေဒါရေခပ်ခိုင်းသလိုလုပ်တဲ့ ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးတွေကိုတော့ မူအရကိုပဲ ဆန့်ကျင် ရမှာဖြစ်ပါတယ်။

တော်လှန်ရေးဆိုတာက အချိန်အကြာကြီးယူ ပြင်ဆင်ပြီး အချက်အလက်တွေအများကြီးပြည့်စုံမှ ဆင်နွှဲနိုင်တာပါ။ ဒီလိုတော် လှန်ရေးကြီးတရပ်မဖြစ်ပေါ်မီ အောင်ပွဲမခံမီကာလတခုအတွင်း ပြည်သူလူထုရဲ့ နေထိုင်စားသောက်မှု၊ ကျန်းမာရေး၊ ပညာ ရေး၊ ယဉ်ကျေးမှုရေး စတဲ့ ဖက်မျိုးစုံမှာ သူတို့အခက်အခဲတွေကိုဖြေရှင်းဖို့၊ တိုးတက်ကောင်းမွန်စေဖို့ ပြုပြင်မှုတွေလုပ်ရပါတယ်။ ဒီလိုပြုပြင်ရေးမျိုးကို ကွန်မြူနစ်တွေက မဆန့်ကျင်ပါဘူး။ ဒီလိုအခွင့်အရေးတွေ တိုးတက်စေရေးအတွက် တောင်းဆိုတိုက်ပွဲဝင် တာတွေကိုလည်း ကွန်မြူနစ်တွေက မဆန့်ကျင်ပါဘူး။ ထောက်ခံပါတယ်။ ကွန်မြူနစ်တွေ အဓိကဆန့်ကျင်တာက တော်လှန်ရေး တွေကို လုံးလွှဲဖို့အတွက်၊ ပြည်သူတွေကို မျက်စိလည်အောင်လုပ်တဲ့၊ ဝါဒဖြန့်တဲ့အုပ်စိုးသူလူတန်းစားတွေနဲ့ သူတို့ကို အကာ အကွယ်ပေးသူ၊ ရှေ့နေလိုက်ပေးသူတွေရဲ့ လုပ်ရပ်တွေကို ဖြစ်ပါတယ်။ တချို့က စနစ်တခုလုံးကို တော်လှန်ပစ်ရမယ်လို့ မမြင်နိုင်သေးဘဲ၊ ပြုပြင်ပြောင်းလဲယူရမယ် လို့ ယူဆနေတာတွေ ရှိပါတယ်။ ဒီလိုလူမျိုးတွေကို ကွန်မြူနစ်တွေက လက်ခံ-လက်တွဲနိုင်ပါတယ်။ တကယ်က တချို့အနေအထားမှာ ဖိနှိပ်သူတွေနဲ့အဖိနှိပ်ခံတွေ ကွဲပြားနေတဲ့စနစ်တခုကို မကြိုက်တာ၊ မကျေနပ်တာကိုက မဆိုးတော့ဘူးလို့ပြောရမှာပါ။ တော်လှန် ရေးသမားတွေရဲ့ အဓိကရန်သူဟာ စနစ်ဆိုးကြီးကိုမိမိခိုပြီး ကြီးပွားချမ်းသာ၊ နောက်ပြီးအဲဒီစနစ်ကိုနည်းမျိုးစုံနဲ့ ကာကွယ်နေသူတွေ သာဖြစ်ပါတယ်။

ပြုပြင်ရေးဝါဒရဲ့အန္တရာယ်ဟာ ပြည်သူလူထုရဲ့အုံ့ကြွမှုတွေ အရှိန်ယူချိန်၊ အရှိန်ကောင်းနေချိန်၊ အောင်ပွဲရကားနီးချိန်တို့မှာ ပြည်သူတွေကိုဝေဝါးမှုအမျိုးမျိုးဖြစ်စေတာလည်း ပါပါတယ်။ ဦးတည်တိုက်နေသူကို တိုက်သင့်ရဲ့လားလို့ ဝေဝါးလာစေတာ၊ ဒီလို အနှစ်နာခံစွန့်လွှတ်တိုက်ပွဲဝင်နေမယ့်အစား အေးအေးဆေးဆေး တောင်းယူဖြေရှင်းလို့မရနိုင်ဘူးလားလို့ စဉ်းစားလာစေတာ စတဲ့ အသွင်သဏ္ဍာန်အမျိုးမျိုးနဲ့ ဖော်ပြတတ်ပါတယ်။ တချို့က ဒီပြုပြင်ရေးအယူအဆကို ရိုးရိုး သားသား ထင်မြင်ဖော်ထုတ်ကြတာပါ။ ဒါပေမဲ့ တချို့ကတော့ လူထုတိုက်ပွဲတွေကိုဖျက်ဆီးဖို့၊ လူထုရဲ့ဦးတည်ရန်သူကို ကယ်တင်ဖို့ အကြံအစည်ဆိုးနဲ့ တင်လာကြတာဖြစ်

ပါတယ်။

လူထုလှုပ်ရှားမှုတွေထဲကို ပြုပြင်ရေးဝါဒဟာ နည်းမျိုးစုံနဲ့ ဝင်လာတတ်ပါတယ်။ လှုပ်ရှားမှုက ဦးတည်တိုက်ခိုက်တာခံရသူ၊ အဲဒီ ဦးတည်တိုက်ခိုက်ခံရသူတွေကို အကာကွယ်ပေးနေတဲ့ အုပ်စိုးသူအစိုးရ၊ ဒါမှမဟုတ် ကိုယ့်လိုတ အကြောင်းအမျိုးမျိုးကြောင့် ပြည်သူလူထုတွေကို တိုက်ပွဲလမ်းကြောင်းမလိုက်စေလိုသူ (ပြည်တွင်း-ပြည်ပ) ရဲ့ ဆန္ဒအတိုင်း လူထုလှုပ်ရှားမှုတွေကို အညွန့်တုံး အောင် လုပ်တာဟာ အဆိုးဆုံးဖြစ်ပါတယ်။ ဒီလိုလူ တော်တော်များများ ကာလတခုကြာတော့ ရန်သူဖက် ပါသွားတာမျိုးတွေ မကြာခဏတွေ့ ရပါတယ်။

ပြုပြင်ရေးသမားတွေနဲ့က တော်လှန်ရေးသမားတွေအကြားမှာ လုပ်နည်းကိုင်နည်း-သွားတဲ့လမ်းကြောင်းသာ ကွဲပြားတာ၊ ရည်မှန်းချက်ဦးတည်ချက်မှာတော့ အတူတူပဲလို့ တချို့က ပြောတတ်ကြပါတယ်။ ဒါ မှားပါတယ်။ ပြုပြင်ရေးသမားနဲ့တော်လှန်ရေး သမားဟာ ဦးတည်ချက်ကွဲ ကွဲပြားခြားနားပါတယ်။ တကယ်တော့ တခုက အရေးတော်ပုံအောင်ပွဲခံရေးအတွက်လုပ်တာဖြစ်ပြီး နောက်တခုကတော့ အရေးတော်ပုံ မပေါ်ပေါက်ရေး၊ အောင်ပွဲမရရေးအတွက် လုပ်တာဖြစ်ပါတယ်။ သူတို့အတွက် အစပြုချက် တွေထဲမှာ အများဆုံးတွေ့ရတာကတော့ တည်ရှိနေတဲ့၊ အားကောင်းနေတဲ့ လူထုလှုပ်ရှားမှု၊ အင်အားစုတွေကို ရိုက်ခတ်ခွဲခွဲ လုပ်တာပါ။ အလုပ်သမားထဲမှာဆိုရင် အလုပ်သမား မင်းညီမင်းသားတွေမွေးသလို၊ ကျောင်းသားထဲမှာဆိုရင်လည်း- တခေတ်က ဖဆပလအစိုးရရဲ့ ဒီအက်စ်အို(DSO)လို- စုန်းပြူးတွေကို မွေးတာလုပ်ပါတယ်။ ငွေ-အခွင့်အရေးစတာတွေပေးပြီး ဝယ်ယူတာ၊ ဖျက်ဆီး တာတွေ လုပ်ပါတယ်။

တော်လှန်ရေးသမားတွေကတော့ အခြေအနေ၊ အချိန်အခါကိုလိုက်လို့ ဒီအင်အားစုကို ပြန်လည်သိမ်းသွင်းဖို့ကြိုးစားရတာ၊ အနည်းဆုံး တပ်ပေါင်းစုအဖြစ် လက်တွဲလုပ်နိုင်အောင် လုံးပန်းရတာတွေရှိပါတယ်။

မှန်ပါတယ်။ ကွန်မြူနစ်တွေဟာ စေ့စပ်ဖြေရှင်းနည်းကို မပစ်ပယ်ပါဘူး။ မလိုလားအပ်တဲ့ စွန့်လွှတ်ဆုံးရှုံးမှုတွေကို မလိုလားပါ ဘူး။ ဒါပေမဲ့ ပြဿနာက အာဏာရထားသူတွေက သူတို့ရုံးခန်းကြောင်း အလွယ်တကူလက်ခံအလျှော့ပေးလေ့မရှိရုံမက လက် နက်နဲ့ တုံ့ပြန်တာ၊ နှိမ်နင်းတာတွေ လုပ်လေ့ရှိလို့ဖြစ်ပါတယ်။ အာဏာရှင်တွေကို တရားပြ၊ တရားချတာလောက်နဲ့ ပြောင်းလဲပစ်နိုင်ရင် ကမ္ဘာစစ်ကြီးတွေ ဖြစ်ခဲ့မှာမဟုတ်ပါဘူး။